

**Lietuvos Respublikos aplinkos ministrui
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministrui**

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO ĮSAKYMO „DĖL
VERSLINĖS ŽVEJYBOS ĮRANKIŲ LIMITO 2023–2027 METAIS KURŠIŲ MARIOSE
NUSTATYMO“ PROJEKTO**

2022 m. gruodžio 21 d.

Vilnius

Žuvininkystės tarybos, patvirtintos žemės ūkio ministro ir aplinkos ministro 2011 m. rugsėjo 6 d. įsakymu Nr. 3D-672/D1-678, posėdžio, įvykusio 2022-12-14 metu, atsižvelgiant į žuvininkystės įmonių asociacijos „Lampetra“ kreipimąsi, buvo apsvarstytas aplinkos ministro įsakymo „Dėl verslinės žvejybos įrankių limito 2023–2027 metais Kuršių mariose nustatymo“ projektas (toliau – Projektas).

Posėdžio metu Žuvininkystės tarybos nariams kilo klausimų, buvo išsakyta pastabų bei pasiūlymų dėl Projekto ir verslinės žvejybos Kuršių mariose.

2019-2021 m. Gamtos tyrimų centro atlikto tyrimo „Kuršių marių žuvų išteklių tyrimai ir rekomendacijos dėl žuvų išteklių racionalaus naudojimo ir saugomų žuvų šalutinio laimikio sumažinimo 2019-2021 m.“ ataskaitoje rekomenduota mažinti pagrindinių verslinės žvejybos įrankių limitus trečdaliu iki 2026 m. taikant kompensacines priemones. Projekte numatomas įrankių sumažinimas visa apimtimi jau nuo 2023 m., o kompensacinės priemonės nenumatytos.

Šių metų gruodžio 8 d. Lietuvos Respublikos Seime užregistruotas Žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 2, 6, 14, 14¹, 14³, 14⁴, 15, 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-2334, kuriame įstatymo nustatyta tvarka ūkio subjektams numatoma galimybė turimą perleidžiamąją teisę į žvejybos kvotą perleisti aplinkos ministro įgaliojimai biudžetinei įstaigai – taip būtų įgyvendintas tikslas sumažinti žvejybos intensyvumą Lietuvai priklausančioje šiaurinėje marių dalyje ir išvengta dalies Lietuvos visuomenės suinteresuotos ar dalyvaujančio šio klausimo sprendime priešinio. Tačiau Projektas parengtas nesulaukus Įstatymo projekto Nr. XIVP-2334 svarstymo ir priėmimo.

Vadovaujantis Žuvininkystės įstatymo 14¹ straipsnio 1 dalimi ir atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. D1-936 „Dėl verslinės žvejybos įrankių limito Kuršių mariose nustatymo 2017–2022 metams“ patvirtintus žvejybos limitus, 2022 m. ūkio subjektams buvo suteiktos perleidžiamosios teisės į žvejybos vidaus vandenyse kvotas 2022-2026 m., taigi, ūkio subjektams buvo suteikti teisėti lūkesčiai, kad suteikto dydžio žvejybos įrankių kvotomis jie galės naudotis iki 2026 m. Projektu siūlomi nauji žvejybos ribojimai susiję su ūkinės veiklos sąlygų pabloginimu. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2005 m. gegužės 13 d. nutarime yra konstatavęs, kad „<...> valstybė, keisdama ūkinės veiklos santykių teisinį reguliavimą, gali keisti ir ūkinės veiklos sąlygas ar apskritai nustatyti tokį teisinį reguliavimą, pagal kurį tam tikra ūkinė veikla turi būti nutraukta, tačiau keisdama ūkinės veiklos sąlygas ar nutraukdama tam tikrą ūkinę veiklą valstybė turi paisyti *inter alia* Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtinto teisėtų lūkesčių apsaugos principo, suponuojančio ir įgytų teisių apsaugą. Konstatuota ir tai, kad jeigu ūkio subjektas pagal galiojančius įstatymus ar kitus teisės aktus įgijo teisę užsiimti tam tikra ūkine veikla ir šią teisę įgyvendino, keičiant tokios ūkinės veiklos teisinį reguliavimą taip, kad yra pabloginamos šios ūkinės veiklos sąlygos arba ši ūkinė veikla apskritai nutraukiama, atsižvelgiant į tai, dėl ko minėtos ūkinės veiklos teisinis reguliavimas yra keičiamas ir koku mastu jis yra keičiamas, taip pat atsižvelgiant į kitas

reikšmės turinčias aplinkybes, valstybei gali atsirasti pareiga atlyginti (kompensuoti) ūkio subjektams ir kitiems asmenims praradimus, jų patirtus dėl minėto teisinio reguliavimo pakeitimo.“

Kaip alternatyva žvejybos įrankių limitų sumažinimui taryboje buvo pasiūlyta:

1. taikyti specifines priemones starkių išteklių apsaugai, neribojant kitų žuvų rūšių žvejybos šiuo metu leistinomis žvejybos priemonėmis ir būdais.

2. atlikti išsamų mokslinį tyrimą, tam, kad suprasti starkių jauniklių didelio mirtingumo priežastis Kuršių mariose.

Daugumos tarybos narių nuomone, dėl Rusijos sukulto karo Europoje (Ukrainoje), o Lietuvoje įvestos nepaprastosios padėties, reiktų vengti bet kokių dviprasmiškų sprendimų, kurie gali sukelti neigiamas pasekmes Lietuvai, gilinti visuomenės priešinimąsi bei suteikti ekonominių privalumų valstybei–agresorei žuvininkystės srityje.

Prašome Aplinkos ministrą atsižvelgti į tarybos teikiamas pastabas nemažinti žvejybos įrankių limito Kuršių mariose ir nesvarstyti šios priemonės kol vyksta karas, neatliktas mokslinis tyrimas dėl starkių mirtingumo jaunose amžinėse grupėse Kuršių mariose ir/ar nenustatyta kompensavimo tvarka.

Žuvininkystės tarybos, patvirtintos žemės ūkio ministro
ir aplinkos ministro 2011 m. rugsėjo 6 d. įsakymu
Nr. 3D-672/D1-678, pirmininkas

dr. Linas Ložys